

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 686/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Hričovským, Š. Moyzesa 10, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 39 Er 28/2014 z 13. júla 2015, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 39 Er 28/2014 z 13. júla 2015 vo výroku, ktorým boli námietky povinného proti exekúcii zamietnuté, p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 39 Er 28/2014 z 13. júla 2015 vo výroku, ktorým boli námietky povinného proti exekúcii zamietnuté, zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Karola Hričovského, Š. Moyzesa 10, Zvolen, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 39 Er 28/2014 z 13. júla 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým boli námietky povinného (sťažovateľa) proti exekúcii a návrh na zastavenie exekúcie zamietnuté.

2. Sťažovateľ sťažnosť zdôvodnil tým, že *«Okresný súd Bratislava II. dňa 12.03.2014 poveril súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť dlžné výživné na oprávneného vo výške 5576,48 € za obdobie od 14.07.2009 do 17.02.2014 a bežné výživné na oprávneného vo výške 99,58 € od 17.02.2014 až do budúca, trovy právneho zastúpenia v exekučnom konaní a trovy exekúcie.*

Dňa 2.05.2014 boli exekútorovi doručené sťažovateľove (povinného) námietky proti exekúcii, v ktorých okrem iného poukázal na to, že oprávnený (sťažovateľov najmladší syn) s nim žil počas rozhodného obdobia (až do konca roka 2013) po smrti manželky... v spoločnej domácnosti, pričom všetky náklady spojené s jej vedením znášal sťažovateľ a všetky potrebné veci z domácnosti využíval oprávnený neobmedzene. Sťažovateľ tak... oprávnenému po celý čas výživné (ako aj svoju starostlivosť) poskytoval, pričom vyjadril údiv nad prebiehajúcou exekúciou (a obavu, že o peniaze sa usiluje s ohľadom na výdavky v trestnom konaní, v ktorom má byť trestne stíhaný za drogovú trestnú činnosť) a zdôraznil, že nároky oprávneného sú neoprávnené...

Sťažovateľ v podaných námietkach, ako aj vo svojom vyjadrení k vyjadreniu exekútora poukazoval na skutočnosti, ktoré sú dôvodom na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) a f) Exekučného poriadku a exekúciu žiadal zastaviť... Nakoľko sa týmito dôvodmi súd po celý čas nezaoberal a exekúciu nezastavil, podal sťažovateľ aj samostatný návrh na zastavenie exekúcie. Dôvody v ňom obsiahnuté zahrnul aj do svojho odvolania.

Po opätovných prietáhoch v konaní súd (bez akéhokoľvek dokazovania) vydal dňa 13.07.2015 uznesenie, ktorým námietky sťažovateľa proti exekúcii, ako aj jeho návrh na zastavenie exekúcie, zamietol...

Exekučným titulom v danej veci je rozsudok Okresného súdu Bratislava II (27 P 391/05-36) zo dňa 18.01.2006, ktorým bola schválená dohoda medzi sťažovateľom a jeho nebohrou manželkou, ktorou sa ich maloleté deti [REDAKOVANÉ] zverili do jej osobnej starostlivosti a sťažovateľ sa zaviazal prispievať mesačne na ich výživu (v prípade [REDAKOVANÉ] sumou 3000 Sk mesačne) s tým, že takto určené výživné mal poukazovať: „vždy do 15-teho dňa v mesiaci, k rukám matky detí“. Takto určenú vyživovaciu povinnosť plnil až do smrti matky.

Po smrti matky som sa ako jediná žijúca osoba s rodičovskými právami a povinnosťami o synov osobne staral (ako uviedol aj v námietkach) a vyživoval ich, v byte na [REDAKOVANÉ] (a od konca roka 2011 v rodinnom dome v obci [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]). Oprávnený tak ako sťažovateľov syn mal zabezpečené od sťažovateľa bývanie, výživu aj osobnú starostlivosť... a výchovu. V čase smrti matky (14.07.2009) mal oprávnený 16 rokov, bol teda ešte maloletý, bez plnej spôsobilosti na právne úkony. Bolo teda sťažovateľovým rodičovským právom a povinnosťou sa o neho osobne starať,

vychovávať ho, vyživovať ho a z pozície zákonného zástupcu spravovať jeho majetkové záležitosti. V týchto úlohách plne nahrádzal aj zosnulú manželku. Je preto absurdné požadovať od sťažovateľa výživné za obdobie po smrti matky vo forme, aká je určená v súdom schválenej dohode s ňou, teda v mesačných peňažných splátkach k jej rukám, resp. na jej účet (ktorý jej smrťou zanikol). Takto určené platobné miesto fakticky aj právne zaniklo (rovnako ako zanikla spôsobilosť mať práva a povinnosti druhej strany dohody, t. j. zosnulej manželky). Rovnako absurdné by bolo od sťažovateľa požadovať, aby mesačne najprv sám sebe... poukazoval určenú čiastku a až potom z nej zabezpečoval potreby maloletého syna.».

3. Po citácii § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku poukázal sťažovateľ na zánik jeho povinnosti uloženej exekučným titulom osobným plnením po smrti matky, a to až do konca roku 2013, keďže hradil všetky výdavky spojené s výživou a inými materiálnymi potrebami oprávneného. Namietal, že okresný súd sa svojvoľne priklonil na stranu oprávneného a argumentáciu povinného (sťažovateľa) ponechal bez povšimnutia. Uznesenie tak podľa sťažovateľa vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Za neodôvodnené a zasahujúce do jeho základných práv považoval sťažovateľ konštatovanie okresného súdu, že „*Uvedené podania povinného súd považuje za obštrukčné, v snahe vyhnúť sa exekučnému konaniu*“. Zdôraznil, že v konaní došlo k prietahom a pochybeniam zo strany okresného súdu, pričom on si riadne plnil všetky povinnosti účastníka konania a aktívne v konaní vystupoval. Na potvrdenie pravdivosti svojej argumentácie uviedol, že „... *v kontexte relevantnej judikatúry nemožno využívanie opravných prostriedkov, iných prostriedkov procesnej ochrany a iných procesných úkonov, na ktoré je účastník podľa zákona oprávnený, považovať za prietah, či obštrukciu...*

... možno mať za to, že Okresný súd Bratislava II do odôvodnenia napádaného uznesenia účelovo, svojvoľne a celkom zbytočne inkorporoval aj svoj neodôvodnený hodnotiaci úsudok, ktorý sťažovateľa obviňuje z obštrukcií a vyhýbania sa exekučnému konaniu, pričom na takýto hodnotiaci úsudok neexistuje žiaden racionálny skutkový základ... Súd sa tak netradične stal primárnym porušovateľom osobnostných práv sťažovateľa, ktorý v neľahkej životnej situácii, v dôchodkovom veku, musí okrem

arbitrárneho rozhodovania v exekučnom konaní strpieť aj svojvoľné difamačné výroky súdu v uznesení, teda na verejnej listine, ktorá sa okrem neho doručuje aj oprávnenému, resp. jeho právnenému zástupcovi a exekútorovi a ako súčasť súdneho spisu bude prístupná každému, kto má k nemu prístup... Súd sa porušenia osobnostných práv sťažovateľa nedopustil v klasickom občianskoprávnom vzťahu a preto sťažovateľ sa nemôže proti difamačnému hodnotiacemu úsudku v uznesení brániť prostriedkami súkromného práva (žaloba na ochranu osobnosti), ale z mocensky nadradenej pozície orgánu verejnej moci, v rámci výkonu súdnej moci... Na základe uvedeného možno mať za to, že Okresný súd Bratislava II vyslovením citovaného hodnotiaceho úsudku v odôvodnení napádaného uznesenia zasiahol do základného práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena).“.

4. Namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ zdôvodnil nesplnením povinnosti okresného súdu preskúmať exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky už pri poverovaní exekútora vykonaním exekúcie. Nepreskúmaním účinnosti exekučného titulu tak podľa sťažovateľa došlo k priamemu zásahu do jeho majetkovej sféry, keďže jeho majetok ostal blokový, v dôsledku čoho je obmedzovaný vo výkone vlastníckych práv. Vzhľadom na ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia tak sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy.

5. Uznesenie okresného súdu považoval sťažovateľ z pohľadu rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie za ešte arbitrárnejšie, pretože súd sa v odôvodnení s týmto návrhom osobitne nevysporiadal.

6. Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Vzhľadom na rozsah, intenzitu a okolnosti namietaného porušenia označených práv považoval deklarovanie porušenia práv za nedostatočné. Zdôraznil, že súdny exekútor už siahol «na

finančné prostriedky sťažovateľa na bankovom účte, čím bolo najtvrdším spôsobom zasiahnuté do jeho vlastníckych práv bez toho, aby sa mu dostalo náležitej ochrany na príslušnom orgáne ochrany práva (Okresný súd Bratislava II), pričom aj jeho ďalší majetok zostáva zablokovaný, a to už po značnú dobu, bez toho, aby sa domohol zákonného nearbitrárneho rozhodnutia vo veci. Aj keby sa sťažovateľovi nakoniec podarilo dosiahnuť zastavenie exekúcie, musel by vynaložiť ďalšie finančné prostriedky, čas a úsilie v príslušných konaniach, aby sa mu zexekvované finančné prostriedky vrátili, pričom bez svojej viny sa ocitol v rizikovitom postavení, kedy mu nik negarantuje úspech v takýchto konaniach a prípadnú vymožitelnosť prípadných rozhodnutí, na základe ktorých by mu finančné prostriedky mali byť vrátené a ani to, či sa ako dôchodca vrátenia tejto sumy dožije. Pokiaľ ide o zásah do jeho práv podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je potrebné si uvedomiť, že nedôstojné postavenie „nespravodlivo obvineného“, spôsobené difamujúcim hodnotiacim úsudkom vyjadreným na verejnej listine, v akom sa ocitol sťažovateľ, nie je možné kompenzovať v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky rovnako, ako v civilnom konaní o ochrane osobnosti (príkaz na uverejnenie ospravedlnenia a pod.). Sťažovateľovi poškodenému svojvoľným a neoprávnene kritickým hodnotením súdu by sa malo poskytnúť primerané zadostučinenie za zásah do jeho základných práv a to v peňažnej podobe.».

7. Sťažovateľ navrhol vyhovieť sťažnosti v znení:

„1. Základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13.07.2015 (39 Er/28/2014-57) porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13.07.2015 (39 Er/28/2014-57) sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II na nové konanie a rozhodnutie.

3. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet určený sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

8. Sťažovateľ si uplatnil aj nárok na náhradu trov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

9. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 686/2016-10 z 11. októbra 2016 bola sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v súlade s § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Jeho návrhu na odklad vykonateľnosti namietaného rozhodnutia nebolo vyhovené.

10. Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril písomným podaním zo 14. decembra 2016 sp. zn. Spr. 2142/2016. Sťažnosť sťažovateľa považoval za nedôvodnú, keďže exekučné konanie prebieha na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorý dosiaľ nebol zrušený. Poukázal na to, že uznesením z 9. septembra 2016 zamietol návrh povinného na povolenie odkladu exekúcie a toto sa stalo právoplatným 8. októbra 2016.

11. K vyjadreniu okresného súdu predložil svoje stanovisko sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 18. januára 2017. Zdôraznil, že okresný súd nezaujal svoj názor k namietanej účinnosti exekučného titulu, ale vyjadril sa len k jeho právoplatnosti a vykonateľnosti. Trval na plnení si vyživovacej povinnosti voči oprávnenému z exekučného titulu po smrti matky vo forme osobnej starostlivosti a úhrady nákladov jeho základných potrieb aj nad rámec určeného výživného, čo v stanovisku okresného súdu bolo odignorované.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v arbitrárnosti a nezákonnosti namietaného uznesenia, keď v odôvodnení uznesenia okresného súdu sa uvádza: „*Súd sa opätovne zaoberal námietkami povinného proti exekúcii. Oboznámil sa s obsahom spisu, dôkazmi v ňom založenými a s poukazom na zistený skutkový stav a cit. ust. zákona opätovne dospel k záveru, že povinný neuviedol v námietkach proti exekúcii žiadny zo zákonných dôvodov uvedených v § 50 Exekučného poriadku.*

Exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní je rozsudok tunajšieho súdu č. k. 27 P 391/05-36 zo dňa 18.01.2006, ktorým bol povinný zaviazaný platiť výživné pre oprávneného vo výške 99,58 € mesačne od 15.07.2009.

Uvedené podania povinného súd považuje za obštrukčné, v snahe vyhnúť sa exekučnému konaniu. Exekučné konanie je vedené na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu.

V námietkach proti exekúcii povinný neuviedol žiadny dôvod podľa § 50 EP, ktorý by spôsobil zánik vymáhaného nároku alebo bránil vykonateľnosti exekučného titulu alebo je tu iný dôvod pre, pre ktorý je exekúcia neprípustná.

Na základe uvedeného odkazujúc na uvedené skutočnosti a cit. zákonné ustanovenia súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.“

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

17. Ústavný súd vo svojich viacerých rozhodnutiach zdôraznil, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

18. Uvedenými princípmi sa okresný súd pri svojom rozhodovaní o námietkach sťažovateľa proti exekúcii neriadil. Z obsahu spisu vyplýva, že o námietkach sťažovateľa ako povinného v exekučnom konaní bolo rozhodované najskôr vyšším súdnym úradníkom uznesením z 24. septembra 2014, ktoré bolo v dôsledku odvolania sťažovateľa zrušené a o námietkach proti exekúcii rozhodoval opakovane sudca. V odvolaní proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažovateľ na viacerých miestach namietal neúčinnosť exekučného titulu, pričom nepopieral jeho právoplatnosť a vykonateľnosť. Napriek tomu okresný súd jeho odvolacie námietky nesprávne vyhodnotil, ak v odôvodnení namietaného uznesenia zdôraznil právoplatnosť a vykonateľnosť exekučného titulu a vo vzťahu k jeho účinnosti neuviedol žiadnu právnu argumentáciu. Posúdenie účinnosti exekučného titulu má pritom pre ďalšie vedenie exekučného konania, a teda aj pre sťažovateľa podstatný význam. Ústavný súd považoval sťažovateľom vznesený argument

za skutkovo a právne relevantný, teda taký, s ktorým sa mal okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysporiadať. Okresný súd neposkytol sťažovateľovi dostatočnú ochranu jeho základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ak nedal jasnú a zreteľnú odpoveď na relevantnú argumentáciu sťažovateľa, a z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, na základe čoho považoval exekučný titul aj za účinný. Namietané uznesenie posúdil ústavný súd v časti zamietnutia námietok sťažovateľa proti exekúcii ako arbitrárne, v dôsledku čoho vyslovil porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodnutie v tejto časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde.

19. Vecné posúdenie námietok proti exekúcii a dôvodnosť ďalšieho vedenia exekučného konania nie je v právomoci ústavného súdu, čo mu však nebráni poukázať na rozdielnosť procesných dôsledkov rozhodnutia zrušeného a rozhodnutia neúčinného. *Zrušené rozhodnutie prestáva normatívne existovať, hoci nemožno poprieť, že kauzálne jestvuje naďalej. Naproti tomu neúčinné rozhodnutie existuje kauzálne aj normatívne. Po svojom vydaní pre danú oblasť práva však stratilo účinnosť, a preto ho možno pripodobniť k relatívne neplatnému hmotnoprávnemu úkonu. Neúčinnosť exekučného titulu vyvolávajú skutočnosti hmotného alebo procesného práva, ktoré spôsobujú, že exekučný titul formálne existuje, ale stráca spôsobilosť byť podkladom pre exekúciu (napr. zrušenie vyživovacej povinnosti spôsobí neúčinnosť rozsudku, ktorým bola judikovaná táto vyživovacia povinnosť; rozsudok, ktorým sa vyhovel žalobe o zapretie otcovstva, má za následok neúčinnosť rozsudku, ktorým sa domnelému otcovi určila povinnosť na platenie výživného; sobášny list preukazuje neúčinnosť súdneho rozhodnutia, ktorým bolo priznané právo na príspevok rozvedeného manžela).*

20. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

21. Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je existencia relevantného exekučného titulu, a to tak z hľadiska formálneho, ako aj z hľadiska materiálneho. Tomuto zodpovedá právo, ale aj povinnosť súdu v ktoromkoľvek štádiu konania preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, dôsledkom čoho môže byť zastavenie exekučného konania pre dôvody uvádzané v § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku, nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva viacero dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd už začaté exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu. Už začaté exekučné konanie tak exekučný súd obligatórne zastaví, napr. v prípade, ak zistí, že exekučné konanie sa začalo bez tohto, aby sa exekučný titul stal vykonateľným [§ 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku], alebo v prípade, ak v už začatom exekučnom konaní zistí, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným [§ 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], alebo ak v prebiehajúcim exekučnom konaní zistí, že právo priznané exekučným titulom dodatočne zaniklo [§ 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku], alebo ak už začatú exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku], pričom tento zákonodarcom explicitne nepomenovaný „iný dôvod“ sa môže týkať aj zistení týkajúcich sa exekučného titulu.

22. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť (vrátane účinnosti) exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (pozri k tomu napr. aj Števček, M., Ficová, S., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Exekučný poriadok. Komentár, 2. vydanie, Praha : C.H. Beck, 2015).

23. S poukazom na uvedené je nepochybné, že povinnosťou okresného súdu aj pri rozhodovaní o námietkach proti exekúcii v rámci exekučného konania bolo skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska namietanej účinnosti exekučného titulu v danom štádiu konania.

III.

24. Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie označených práv vo vzťahu k celému uzneseniu okresného súdu, teda aj v časti, ktorou bol jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý. Až z obsahu spisu ústavný súd zistil, že proti zamietnutiu návrhu na zastavenie exekúcie podal sťažovateľ odvolanie (č. 1. 72 spisu), o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté odvolacím súdom. Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti právnu ochranu v potrebnom rozsahu poskytne sťažovateľovi odvolací súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Podanie odvolania sťažovateľ neuviedol v sťažnosti, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti neodmietol v štádiu jej predbežného prerokovania podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci. Procesným riešením v tomto štádiu konania pred ústavným súdom preto bolo nevyhovenie sťažnosti v tejto časti.

25. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, podľa ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, ústavný súd uvádza, že konštatovanie okresného súdu o sťažovateľovej obštrukcii a snahe vyhnúť sa exekučnému konaniu nedosahuje ústavnoprávny rozmer spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv sťažovateľa. Navyše, samotné zverejnenie rozhodnutia podlieha anonymizácii, čo znamená, že verejnosti nebude známa osoba

povinného a prístup k nahliadnutiu do samotnému spisu je obmedzený procesným predpisom (§ 97 Civilného sporového poriadku), ako aj vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (§ 195). To vylučuje akúkoľvek možnosť identifikácie adresnosti konštatovania okresného súdu k osobe sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu nebolo označenému právu, ktorého porušenie namieta, vyhovené.

26. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

27. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie namietaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 39 Er 28/2014 z 13. júla 2015 (bod 2 výroku tohto nálezu) sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08, III. ÚS 477/2015) otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu). Prihliadal pritom aj na skutočnosť, že predmetom exekučného konania je uspokojenie práva dieťaťa na výživu (čl. 41 ods. 4 ústavy) a toto právo má prednosť pred právom vlastniť majetok.

28. Sťažovateľ žiadal priznať aj primerané finančné zadosťučinenie, čo zdôvodnil svojvoľným a neoprávnené kritickým hodnotením súdu a zasiahnutím do jeho vlastníckych práv, teda porušením práv garantovaných čl. 19 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nevyhovel sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k daným právam, preto neexistuje právny základ pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a sťažnosti nebolo ani v tejto časti vyhovené (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde) [bod 4 výroku tohto nálezu].

IV.

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie, bolo namieste využitie právomoci podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a zrušiť sťažnosťou atakované uznesenie okresného súdu (bod 2 výroku tohto nálezu).

30. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

31. Po vrátení veci bude potrebné, aby sa okresný súd opätovne námietkami sťažovateľa zaoberal a vysporiadal sa s nimi v súlade so zákonom a už uvedeným právnym názorom ústavného súdu.

V.

32. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

33. Ústavný súd vzhľadom na výsledok meritórneho prerokovania sťažnosti považoval za potrebné priznať sťažovateľovi náhradu trov konania za dva úkony právnej služby poskytnutej jeho právnym zástupcom, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj za písomné podanie – sťažnosť.

34. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

35. Úkony právnej služby boli vykonané v roku 2015. Základná tarifa podľa § 11 ods. 3 vyhlášky je 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 839 € pre úkony v roku 2015), čo predstavuje za jeden úkon v roku 2015 odmenu v sume 139,83 € a k tomu režijný paušál za jeden úkon v sume 8,39 €.

36. Náhrada trov právneho zastúpenia vo vzťahu k prevzatiu a príprave zastúpenia sťažovateľa, ako aj k podaniu sťažnosti predstavuje sumu 279,66 €. K tomu bolo potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál, teda dvakrát po 16,78 €. Keďže sťažovateľ k sťažnosti nepripojil žiaden relevantný dôkaz o tom, že jeho právny zástupca je registrovaný pre daň z pridanej hodnoty, ústavný súd náhradu trov právneho zastúpenia zvýšenú o 20 % DPH sťažovateľovi nepriznal.

37. Sťažovateľ teda má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € (bod 3 výroku tohto nálezu), pričom okresný súd je povinný zaplatiť ju na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

38. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017